

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/26/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117210105
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8117210105.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcov: 1/ Ľ. L., U.. XX.X.XXXX, R. L. R. XXXXX/XX, D., 2/ Ľ. L., U.. XX.X.XXXX, R. L. R. XXXXX/XX, D.O., obaja právne zastúpení: JUDr. Martin Staroň, advokát so sídlom Hlavná 89, Prešov, proti žalovanej: N. H., U.. XX.X.XXXX, R. G. XX, D., zastúpená: JUDr. Ladislav Lukáč, advokát so sídlom Hlavná 17, Prešov, v konaní o zrušenie vecného bremena s prísl., o odvolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 11C/15/2017-83 zo dňa 13.12.2017 jednohlasne takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok.

II. Stranám sporu sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a vyslovil, že žalovaná má voči žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to spoločne a nerozdielne s tým, že o výške tohto nároku rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

2. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 151n ods. 1, 2 a § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka. V odôvodnení uviedol, že žalobcovia sa domáhali zrušenia vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu peši i motorovým vozidlom cez parcelu KN XXXXX/X v prospech vlastníkov parcely KN XXXXX/X na LV č. XXX, zapísané na LV č. XXXXX k.ú. D., a to bez náhrady s tým, že žalovaná má k svojmu pozemku v súčasnosti zabezpečený iný prístup 2 alternatívami, a to z ulice G. a tiež z cesty od lesa, ktorý v súčasnosti aj žalovaná využíva a je oveľa lepší. Žalovaná so žalobou nesúhlasila, pretože k zmene pomerov od zriadenia vecného bremena nedošlo, dostať sa peši či motorovým vozidlom z ulice G. k jej domu nie je možné pre svahovitosť pozemku. K domu sa môže dostať len po starej ceste (teda aj cez pozemok žalobcov), ktorá existovala už v roku 1950 a stále sa užívala bez problémov až do súčasnosti, kedy v dôsledku susedských sporov je jej užívanie znemožnené. Pretože žalobcovia jej bránia prechádzať po starej ceste, niekedy prechádza cez les po cudzom pozemku.

Žalobcovia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi parcely KN XXXXX/X - záhrady o výmere 1717 m², ako aj ďalších parciel KN XXXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 102 m² a KN XXXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 63 m² a tiež na nich stojacich stavieb, a to domu súp. číslo XXXXX a garáže a skladu náradia súp. číslo XXXXX ako to vyplýva z LV č. XXXXX k.ú. D.. Z tohto listu vlastníctva vyplýva aj to, že ako ťarcha je zapísané právo prechodu i motorovým vozidlom cez parcelu KN XXXXX/X v prospech vlastníkov parcely KN XXXXX/X. Výlučnou vlastníčkou tejto parcely KN XXXXX/X - ovocný sad o výmere 3442 m² zapísanej na LV č. XXX, k.ú. D., je žalovaná. Aj na túto

parcelu je zapísané vecné bremeno vo forme prechodu peši i motorovým vozidlom v prospech vlastníkov ďalšej parcely KN XXXXX/X. K zriadeniu týchto vecných bremien došlo darovacou zmluvou zo dňa 6.4.2001, ktorej vklad bol povolený pod V XXXX/XXXX. Súd prvej inštancie skonštatoval, že v zmysle § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka pre vyhovie žalobe o obmedzenie alebo zrušenie vecného bremena musia byť kumulatívne splnené tri zákonné podmienky, a to zmena pomerov, hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného a príčinná súvislosť medzi nimi. S poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a Najvyššieho súdu ČR konštatoval, že zmena pomerov musí nastať po vzniku vecného bremena a musí mať trvalý charakter. Za zmenu pomerov sa nepovažuje skutočnosť, že došlo k zmene vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, na ktorú sa viaže vecné bremeno. Aj keď k zmene pomerov došlo a je daný aj hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného, podmienky na zrušenie vecného bremena nie sú dané, pokiaľ tento hrubý nepomer existoval už pred zmenou pomerov. V danom prípade žalobcovia za zmenu pomerov uviedli v žalobe tú skutočnosť, že žalovaná sa môže dostať k svojmu pozemku 2 inými prístupmi, ale zároveň na obhliadke potvrdili, že tieto prístupy boli aktuálne aj v čase zriadenia vecného bremena, a preto nemôže ísť o zmenu pomerov ako prvého predpokladu pre zrušenie vecného bremena. Neskoršie tvrdenie žalobcov, ktoré je v rozpore s tým, čo spontánne uviedli na otázku súdu pri obhliadke, súd prvej inštancie vyhodnotil ako účelové a navyše irelevantné. Z listinných dôkazov v súvislosti so stavbou oplotenia je zrejmé len to, že manžel žalovanej sa obával toho, aby nebol zamedzený tento prístup, a preto aj stavebný úrad povolil výstavbu oplotenia, ale s voľným priestorom pre tento prechod. Žalobcovia teda nepreukázali, že by v minulosti do roku 2006 nemala žalovaná prístup z ulice G. a navyše ani neuviedli, či tento prístup nebol možný aj v čase zriadenia vecného bremena. Za pravdivé preto súd prvej inštancie považoval spontánne vyjadrenie žalobcov na obhliadke, s ktorým sa stotožnila aj žalovaná, a ktoré je aj logické, keďže reliéf krajiny sa nezmenil a žiadne oplotenie z ulice G. v minulosti nebolo. Za nepravdivé považoval aj tvrdenie žalobcov, že turistický chodník ako druhá alternatíva podľa žalobcov bol zriadený nedávno, pretože je v rozpore s vyjadrením žalobcov na obhliadke a je aj všeobecne známou skutočnosťou. To, že žalovaná žiadala mestský úrad o vysypanie chodníka kameňmi neznamená, že by dobrovoľne užívala tento chodník na prístup k svojmu pozemku. Každý, kto bol na mieste samom, nemôže tento prechod považovať za výhodnejší ako prechod zabezpečený predmetným vecným bremenom. Navyac tento turistický chodník bola žalovaná nútená využívať práve preto, že žalobcovia jej bránia vo využívaní vecného bremena. Ako právne irelevantný posúdil súd prvej inštancie aj argument ohľadom správania sa žalovanej v inom spore k iným vlastníkom, ktorý nemá vplyv na posúdenie uplatneného nároku. Zmenou pomerov nie je ani skutočnosť, že žalovaná nemá zriadený prechod cez parcelu KN XXXXX/X, pretože tento prechod nebol zriadený ani v minulosti. Ani skutočnosť, že prístupová cesta je v súčasnosti rozkopaná Národnou diaľničnou spoločnosťou, z ktorého dôvodu fakticky v súčasnosti nie je možný prejazd na pôvodnú prístupovú cestu, nepovažoval za kvalifikovanú zmenu pomerov v zmysle § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka, pretože rozkopanie cesty je len dočasné a aj z fotografie vyplýva, že sa jedná o rekonštrukciu cesty, a teda nejde o kvalifikovanú zmenu pomerov. Súd prvej inštancie dospel preto k záveru, že k žiadnej trvalej zmene pomerov v zmysle § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka nedošlo a že nevznikol ani žiaden hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného - žalovanej. Vychádzajúc z vlastníckych pomerov v roku 2001 v čase zriadenia vecného bremena a reliéfu krajiny, ktorý je v podstate nemenný, pokiaľ by aj bolo pravdivé tvrdenie žalobcov o existencii hrubého nepomeru, znamenalo by to, že tento hrubý nepomer nevznikol až v súčasnosti, ale musel existovať aj v čase zriadenia vecného bremena. Hrubý nepomer totiž žalobcovia vidia v tom, že žalovaná má 2 iné prístupy na svoj pozemok a tvrdia, že sú oveľa lepšie ako jej právo z vecného bremena, ale tento stav nepochybne bol aj v roku 2001, pričom hrubý nepomer by musel vzniknúť až neskôr. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcami tvrdený hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou žalovanej vôbec neexistuje. Tento by existoval v prípade, ak by skutočne žalovaná mala v súčasnosti zabezpečený iný prístup porovnateľný s vecným bremenom, avšak súd prvej inštancie zdôraznil, že nepostačuje tento prístup len k jej inému pozemku (v prípade prístupu cez ulicu G. sa jedná o prístup na parcelu KN XXXXX/X), ale musel by byť zabezpečený aj k jej domu, a to nielen peši, ale aj motorovým vozidlom. Je nepochybné, že účelom zriadených vecných bremien v roku 2001 bolo umožnenie prístupu k rodinným domom právneho predchodcu žalovanej a ďalších susedov, pretože ani vtedy iný prístup k domom nebol, len po prístupovej ceste, ktorá tam existovala minimálne od roku 1950 v zmysle znaleckého posudku B.. R. a podľa vyjadrenia žalovanej, dokonca musela byť zriadená skôr, keďže jej rodinný dom bol postavený v roku 1930. Podstatné je, že sporným vecným bremenom sa fakticky riešil aj prístup k rodinnému domu, ktorý v súčasnosti vlastní žalovaná, čo vyplýva zo skutočnosti, že upravené bolo aj právo prejazdu na parcelu KN XXXXX/X, kde sa tento dom nachádza. Aby bolo možné uvažovať o inej možnosti prístupu, musela by znamenať prístup nielen peši, ale aj motorovým vozidlom až na parcelu KN

XXXXX/X ako je to upravené vecným bremenom, čo ani jedna z alternatív žalobcov neumožňuje. Vecné bremeno bolo zriadené za účelom bezpečného prístupu peši, ale aj motorovým vozidlom k rodinnému domu pôvodne manžela žalovanej, teraz žalovanej. Navrhovanými riešeniami žalobcov by tento prístup autom nebol možný, čo by znamenalo aj ohrozenie bezpečnosti a zdravia v dôsledku znemožnenia prejazdu požiarnikov, záchranárov a znamenalo by to aj znemožnenie riadneho užívania rodinného domu spojeného s čistením žumpy, odvozu odpadu a prípadnými stavebnými úpravami. Pre súd prvej inštancie bolo zarážajúce zistenie na mieste samom, na aké alternatívy prístupu poukázali žalobcovia, o to viac, keď v žalobe uviedli, že ide o oveľa lepší prístup ako zriadeným vecným bremenom, čo súd vyhodnotil ako hrubo zavádzajúce tvrdenie. Nielenže prístup autom nie je možný, ale peši je natoľko náročný, že podľa súdu prvej inštancie je život a zdravie ohrozujúci zvlášť pri daždivom alebo mrazivom počasí. Pri jednej alternatíve by žalovaná mala prejsť úsek cez les po nespevnenej ceste, potom cez členitý terén s pomerne vysokým prevýšením a cez potok a pri druhej alternatíve by mala zísť po veľmi strmom svahu. Súd prvej inštancie skonštatoval, že ani jedna z týchto alternatív nie je ani zďaleka porovnateľná s právom žalovanej vyplývajúcim z vecného bremena, ktoré žalobcovia žiadajú zrušiť, a preto ich žalobu ako neopodstatnenú zamietol.

3. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa zásady úspechu s poukazom na ust. § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a v spore úspešnej žalovanej priznal nárok na plnú náhradu trov konania nezistiac žiaden dôvod pre aplikáciu § 257 CSP.

4. Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia 1/ a 2/ z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. e), f), h) CSP a navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a vecné bremeno zrušil, alternatívne aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Žalobcovia nesúhlasili so záverom súdu prvej inštancie, že k žiadnej zmene pomerov nedošlo a že ani nevznikol žiaden hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného, teda žalovanej. Trvali na tom, že od vzniku vecného bremena v roku 2001 došlo k zmene pomerov nasledovne:

1. Dňa 25.4.2006 podala B., vlastníčka pozemku susediaceho s pozemkom žalovanej Ohlásenie drobnej stavby, ku ktorému sa vyjadril manžel žalovanej ako vlastník susediaceho pozemku: „Nesúhlasím, a to z dôvodu, lebo nemám prístup na svoju parcelu, preto bude žiadať katastrálny úrad o znovuprehodnotenie práva prechodu.“ Z uvedeného je podľa žalobcov zrejmé, že žalovaná a jej manžel do roku 2006 nemali prístup na svoju parcelu zhora z ulice G.. Mesto Prešov ako stavebný úrad nemalo námietky k uskutočneniu drobnej stavby - oplotenia, ale s tým, že od lesnej cesty parc. č. XXXXX/X bude drobná stavba (oplotenie) zrealizovaná 3 m od hranice parcely č. XXXXX a to preto, aby bol umožnený prístup pre vlastníkov susedných parciel XXXXX/X a XXXXX/X - pán F. H. a pani C. V.. Žalobcovia majú za to, že tým došlo k podstatnej zmene pomerov na strane oprávnenej z vecného bremena, ktorá má prístup na svoj pozemok KN XXXXX/X a XXXXX/X zabezpečený z G. ulice, kde je riadne zavedená ulica a nachádza sa tam mestská prístupová komunikácia.

2. Dňa 11.5.2006 podal F. H. písomnú „námietku k navrhovanej stavbe“, kde uvádza, že „vybudovaním oplotenia mi pani R. znemožní vstup na moju parcelu č. XXXXX/X, ktorý je možný iba prechodom cez parcelu XXXXX“, ktorá je vo vlastníctve pani R.. Podľa tohto vyjadrenia manžela žalovanej pred orgánom štátnej správy, nemajú prístup k pozemku XXXXX/X inak (teda zdola), len cez pozemok pani R. parc. č. XXXXX.

3. Na zasadnutí výboru mestskej časti č. 2 žalovaná uviedla, že poza pozemok žalobcu „vedie turistický chodník, ktorý sme vysekali, aby sme tam vôbec mohli chodiť. Autom sa tam nedá prejsť. Chceli by sme, aby sa ten lesný chodník aspoň vysypal kamením.“ Z uvedeného je podľa žalobcov zrejmé, že žalovaná chodí na svoj pozemok cez lesný turistický chodník, ktorý žiada od mesta vysypať kamením, teda má prístup k svojmu pozemku aj zdola. Žalobcovia pritom trvajú na tom, že tento turistický chodník v roku 2001 neexistoval a vznikol až neskôr.

4. V súdnom konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp.zn. 10C/410/2015, kde žalobkyňou je K. R. a žalovanou N. H., táto prostredníctvom svojho právneho zástupcu okrem iného uviedla, že „dôležitým argumentom, pre ktorý navrhujeme zrušiť predbežné opatrenie, je aj to, že navrhovateľka má zriadené vecné bremeno - právo prechodu cez svoju parcelu aj cez parcelu svojho otca Bc. C. R., KNC č. XXXXX/2 (LV č. XXXXX, k.ú. D.). Z toho dôvodu sa mienime domáhať v priebehu konania zrušenia práva vecného bremena navrhovateľky viaznuceho na našom pozemku, lebo došlo k zmene pomerov medzi účastníkmi a vznikol hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávnenej navrhovateľky. Pre túto zmenu pomerov nemožno spravodlivo trvať na vecnom plnení.“ Ide o rovnakú situáciu, kedy pani R. má prístup na pozemok zhora z ul. G., ako aj má zriadené vecné bremeno cez pozemok žalovanej zdola z ulice

Ku R. a žalovaná v inom súdnom konaní sama tvrdí, že došlo k zmene pomerov a bude sa domáhať zrušenia vecného bremena.

5. Za ďalšiu zmenu pomerov možno považovať skutočnosť, že pozemok parcela č. XXXXX/X, ktorý bezprostredne susedí s pozemkom žalobcov, cez ktorý vedie vecné bremeno, nepatrí žalobcom, ale ich dcére M. L., cez ktorý žiadne vecné bremeno práva prechodu nie je zriadené, a teda žalovaná nemá právo prístupu cez tento pozemok.

Žalobcovia majú za to, že zmenou pomerov od zriadenia vecného bremena v roku 2001 vznikol hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávnenej tým, že žalovaná má zabezpečené 2 iné prístupy na svoj pozemok, a to priamo k svojmu pozemku od cesty z ulice G. a tiež z cesty od lesa, ktorý aj v súčasnosti bez problémov využíva. Žalobcovia nesúhlasia s tvrdením súdu prvej inštancie, že ani jedna z týchto alternatív nie je porovnateľná s právom žalovanej vyplývajúcim z vecného bremena, majú za to, že obe alternatívy sú ako prístup na pozemky vo vlastníctve žalovanej vhodné, žalovaná tieto prístupy aj využíva, nakoľko zriadené vecné bremeno nemôže využívať pre nedostatok svojho práva prechodu cez parcelu č. XXXXX/X. vo vlastníctve M. L.. Podľa žalobcov skutočnosť, že prístup od cesty z ulice G. ide cez svahovitý pozemok, kde nie je možný prístup motorovým vozidlom až dole, im nemôže byť na ujmu, nakoľko žalovaná má zabezpečený prístup k svojmu pozemku motorovým vozidlom a je výlučne jej vecou ako si svoj pozemok upraví tak, aby na neho bol možný prístup motorovým vozidlom čo najďalej tak, aby prístup do rodinného domu bol zabezpečený z bezprostrednej blízkosti vozidla. Žalobcovia tiež nesúhlasia s konštatovaním prvoinštančného súdu, že v súčasnosti je prístupová cesta pred parcelou ich dcéry rozkopaná národnou diaľničnou spoločnosťou, pričom sa jedná o prechodnú a nie trvalú zmenu pomerov.

5. Žalovaná sa k odvolaniu nevyjadřila.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len CSP) vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli, ako aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné.

Odvolací súd prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a nasl. CSP a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP, pretože rozsudok je vecne správny a aj jeho dôvody sú správne, a preto sa v celom rozsahu odvolací súd stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, na čom nič nemení ani odvolanie, v ktorom sa v podstate iba opakujú skutočnosti uvádzané už počas konania na súde prvej inštancie, s ktorými sa prvoinštančný výstižne a presvedčivo vysporiadal.

7. Odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania, rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdov (§ 185 ods. 1 CSP), a nie strán sporu. Odvolacie námietky žalobcov k spôsobu vyhodnotenia dokazovania súdom prvej inštancie z uvedených dôvodov odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodné. Prvoinštančný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, prečo žalobe žalobcov nemožno vyhovieť a k svojim záverom dospel v kontexte všetkých ostatných vykonaných dôkazov.

8. Nesprávne skutkové zistenia sú také zistenia, na základe ktorých súd vec posúdil po právnej stránke, a ktoré v podstatnej časti nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Dochádza k tomu vtedy, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov, alebo vyjadrení strán nevyplývajú, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli dôkazmi preukázané, alebo vyšli najavo, opomenul. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov.

9. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis,

nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

11. Čo sa týka námietky žalovaného, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne a v úplnosti neodôvodnil. Je potrebné uviesť, že požiadavka na riadne úplné odôvodnenie rozhodnutia predstavuje zásadu spravodlivého procesu, vyplýva to aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany aj taký, ktorý nie je pre rozhodnutie významný, bola daná v odôvodnení rozhodnutia odpoveď. Špecifická odpoveď sa vyžaduje na taký argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúcim (Ruiz Torija c./Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-A; Hiro Balani c./Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-B).

12. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

13. Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny a preskúmateľný. Súd prvej inštancie vysvetlil, z akých dôvodov žalobe nevyhovet, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré sú upravené v § 220 ods. 2 CSP. Nie je možné konštatovať, že by rozhodovacím procesom došlo k odňatiu možnosti žalobcov konať pred súdom a k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

14. Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcov a na zvýraznenie správnosti napadnutého rozsudku dopĺňa nasledovné.

15. Podľa § 151n ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe. Vecné bremená spojené s vlastníctvom nehnuteľnosti prechádzajú s vlastníctvom veci na nadobúdateľa.

16. Podľa § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak zmenou pomerov vznikne hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného, môže súd rozhodnúť, že sa vecné bremeno za primeranú náhradu obmedzuje alebo zrušuje. Ak pre zmenu pomerov nemožno spravodlivo trvať na vecnom plnení, môže súd rozhodnúť, aby sa namiesto vecného plnenia poskytovalo peňažné plnenie.

17. Spôsoby, akými môže dôjsť k zániku vecného bremena upravuje § 151p Občianskeho zákonníka, podľa ktorého vecné bremená zanikajú rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. K zániku práva zodpovedajúceho vecnému bremenu zmluvou je treba vklad do katastra nehnuteľností. Ak vznikne zmenou pomerov hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného, môže súd rozhodnúť, že sa vecné bremeno za primeranú náhradu obmedzí alebo zruší, ako to definuje ust. § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka. Podmienkou je zmena pomerov v čase rozhodovania súdu a jej trvalý charakter. Hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného predstavuje porovnanie práv oprávneného subjektu s povinnosťami povinného. Vzhľadom k povahe vecného bremena, keď na jednej strane prevládajú práva a na druhej prevládajú povinnosti bude tento nepomer existovať vždy, avšak zákon vyžaduje kvalifikovaný, teda hrubý nepomer.

18. Z ust. § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka je zrejmé, že Občiansky zákonník predvída, že práva a povinnosti vyplývajúce z vecných bremien nie sú nemenné. V dôsledku zmeny podmienok, za ktorých vecné bremeno vzniklo, zákon umožňuje súdu vecné bremeno obmedziť alebo zrušiť za predpokladu, že zmenou pomerov vznikol hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného, pričom nie je rozhodujúce, či tento stav nastal zavinením niektorého z účastníkov tohto vzťahu. Pri rozhodovaní o obmedzení alebo zrušení vecného bremena v dôsledku zmeny pomerov treba brať do úvahy všetky okolnosti prípadu. Predovšetkým je potrebné zistiť, či došlo k zmene pomerov a v kladnom prípade posúdiť, nakoľko táto zmena mala vplyv na spôsob výkonu práva zodpovedajúceho vecnému bremenom, ako sa prejavila na užívaní nehnuteľnosti vecným bremenom zaťaženej a vziať do úvahy ujmu, ktorá oprávnenému nastane v dôsledku obmedzenia alebo zrušenia vecného bremena za náhradu a porovnať ju s prípadnou ujmou, ktorá vznikla vlastníčkovi zaťaženej pozemku v dôsledku zmeny pomerov. Právne významný je len hrubý nepomer, ktorý vznikol v dôsledku zmeny pomerov. Občiansky zákonník bližšie neuvádza, v čom má spočívať zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu úpravy rozsahu a obsahu vecného bremena (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/291/2009).

19. Právne významný je len ten hrubý nepomer, ktorý vznikol v dôsledku zmeny pomerov; i keď k zmene pomerov došlo a je daný i hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného, nie sú podmienky pre zrušenie vecného bremena dané, pokiaľ tento hrubý nepomer existoval už pred zmenou pomerov (pozri rozsudok Najvyššieho súdu ČR 22Cdo/1665/99).

20. Za zmenu pomerov sa nepovažuje samotná skutočnosť, že došlo k zmene vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, na ktorú sa viaže vecné bremeno a to ani vtedy, keď sa nový vlastník ocitol v horšej situácii než v čase prevodu (pozri napr. rozsudok NS ČR 22Cdo/755/2000).

21. Z obsahu spisu je zrejmé, že vecné bremeno - právo prechodu i motorovým vozidlom je zriadené cez parcelu KN XXXXX/X, ktorej bezpodielovými spoluvlastníkmi v súčasnosti sú žalobcovia a túto nehnuteľnosť nadobudli kúpnu zmluvou V XXXX/XX. Z výpisu z LV č. XXXXX k.ú. D. tiež vyplýva, že ako ťarcha je zapísané právo prechodu i motorovým vozidlom cez parcelu KN XXXXX/X, a to v prospech vlastníkov parcely KN XXXXX/X, ktorej v súčasnosti je výlučnou vlastníčkou žalovaná a táto vlastníctvo nadobudla darovacou zmluvou V XXXX/XX. Aj na túto parcelu je zapísané vecné bremeno vo forme prechodu peši i motorovým vozidlom v prospech vlastníkov ďalšej parcely KN XXXXX/X. K zriadeniu vecného bremena došlo darovacou zmluvou zo dňa 6.4.2001, ktorej vklad bol povolený pod V XXXX/XXXX.

22. Pred žalobcami bol vlastníkom parcely KN XXXXX/X N. V., neskôr syn žalobcov F. L.. Už v minulosti N. V. bránil žalovanej, ako aj vlastníčke ďalšej parcely KN XXXXX/X B. R. v prístupe na ich pozemky v zmysle uvedeného vecného bremena, v dôsledku čoho bol vedený na tamojšom súde spor pod sp.zn. 8C/141/09, v ktorej rozsudkom č.k. 8C/141/09-140 z 9.9.2010 bol žalovaný N. V. zaviazaný zdržať sa zásahov do práv žalobkyň zo zriadeného vecného bremena, ktorý rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 23.2.2011.

23. V súvislosti s tvrdením žalobcov v odvolaní, že od vzniku vecného bremena v roku 2001 došlo k zmene pomerov s poukazom na Ohlásenie drobnej stavby zo dňa 25.4.2006 pani B. R. a s tým súvisiacim rozhodnutím Mesta Prešov zo dňa 1.6.2006 odvolací súd poukazuje na odôvodnenie súdu prvej inštancie, ktorý sa s týmito námietkami výstižne a presvedčivo vysporiadal a rovnako aj v súvislosti s písomnou námietkou k stavbe - vybudovaniu oplotenia podanou F.om H.om, manželom žalovanej dňa 11.5.2006. Samotní žalobcovia na obhliadke, ktorú vykonal súd prvej inštancie na mieste samom dňa 21.9.2017, na výzvu súdu potvrdili, že aj v čase zriadenia vecného bremena bol teoreticky možný prechod na pozemok žalovanej tak, ako to tvrdia v žalobe. Neskoršie tvrdenia žalobcov, ktoré boli v rozpore s tým, čo spontánne uviedli pri obhliadke, už súd prvej inštancie vyhodnotil ako účelové a s touto konštatáciou sa stotožňuje aj odvolací súd. Žalobcom sa teda nepodarilo preukázať, že by v minulosti do roku 2006 žalovaná nemala prístup z ulice G.. Žalobcovia rovnako nepreukázali, či tento prístup nebol možný už v čase zriadenia vecného bremena, keď na obhliadke pripustili, že takýto prístup bol možný už v čase zriadenia vecného bremena v roku 2001, pričom k zmene reliéfu krajiny nedošlo. S poukazom na vlastnícke vzťahy v roku 2001 v čase zriadenia vecného bremena a reliéfu krajiny, ktorý je v podstate nemenný, v prípade existencie hrubého nepomeru by tento musel existovať už v čase zriadenia vecného bremena.

24. Rovnako sa už súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku vysporiadal aj s ďalšími odvolacími námietkami žalobcov v súvislosti s tvrdenou ďalšou alternatívou prístupu na pozemok žalovanej cez turistický chodník. Skutočnosť, že žalovaná na zasadnutí výboru mestskej časti 2. požadovala, aby lesný chodník sa aspoň vysypal kamením, aby tam mohli vôbec chodiť, keďže autom sa tam nedá prejsť, síce znamená, že žalovaná chodí na svoj pozemok cez lesný turistický chodník a tento využíva, avšak z celého jej vyjadrenia vyplýva, že žalovaná je nútená využívať tento turistický chodník práve z dôvodu, že žalobcovia jej bránia vo využívaní vecného bremena. Na pojednávaní dňa 22.11.2017 uviedla, že v minulosti využívala tento turistický chodník peši, ale určite nie motorovým vozidlom, aj to len preto, že jej žalobcovia bránili v práve prechodu v zmysle vecného bremena a aj to len od roku 2016, kedy jej začali brániť v prechode. Namietala tiež tvrdenie žalobcov, že z ulice G. v minulosti nemali prístup na ich pozemok. Zdôraznila, že iný prístup k svojmu rodinnému domu nemá, len cez spomínané vecné bremeno a vzhľadom k tomu, že žalobcovia jej neumožňujú ho využívať, nemôže ani chodiť do svojho rodinného domu preto, lebo žalobcovia tam majú postavenú bránu. Z fotografií, ktoré sú obsahom spisu, vyplýva, že žalobcovia na ceste postavili zábrany, aby nemohla chodiť peši ani autom, pričom na zábrane je napísané „Doživotný zákaz prechodu pre neželaných susedov“. Žalovaná tiež popierala, že by turistický chodník v lese bol zriadený len nedávno, pretože tento sa tam nachádza od nepamäti.

25. Aj z ďalšou odvolacou námietkou sa už vysporiadal súd prvej inštancie v súvislosti s tvrdeniami žalovanej vo veci vedenej na tamomšom súde pod sp. zn. 10C/410/2015. K tvrdeniam právneho zástupcu žalovanej v písomnom odvolaní zo dňa 22.12.2015, že sa mienia domáhať zrušenia práva vecného bremena viaznuceho na ich pozemku a že došlo k zmene pomerov a bude sa domáhať zrušenia vecného bremena odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že aj keď ide o obdobnú situáciu, je to iné konanie, v ktorom žalovaná realizuje procesnú obranu v inom súdnom spore. Aj z tohto sporu je zrejmé, že vzťahy medzi vlastníckymi susednými príľahlými parcelami sú napäté a že prístup k pozemkom vlastníci nemajú umožnený a využívanie vecného bremena je dlhodobo spornou záležitosťou, čo napokon vyplýva aj z konania vedeného na tamomšom súde 8C/141/09 ešte s predchádzajúcim vlastníkom spornej parcely žalobcov.

26. Neobstojí ani odvolacia námietka žalobcov v tom, že nakoľko vlastníčkou pozemku parcely č. XXXXX/X, ktorý bezprostredne súvisí s pozemkom žalobcov, je ich dcéra M. M. na základe darovacej zmluvy V XXX/XXXX a že toto vecné bremeno nemôže žalovaná využívať pre nedostatok svojho práva prechodu cez tento pozemok, pretože predmetom tohto konania nie je využívanie práva prechodu cez predmetný pozemok, ale zrušenie vecného bremena viaznuceho na parcele KN XXXXX/X.

27. Odvolací súd súhlasí s tvrdeniami súdu prvej inštancie a s jeho záverom, že ani jedna z alternatív uvádzaných žalobcami, teda alternatíva 1 - prechod cez les po nespevnenej ceste - turistickom chodníku a rovnako ani alternatíva 2 - prechod z ulice G. cez pozemok žalovanej k stavbe žalovanej, nie je porovnateľná s právom vyplývajúcim z vecného bremena, ktorého zrušenia sa žalobcovia domáhajú, pretože turistický chodník bez spevnenia, navyše cez les, nemôže byť adekvátnou, dokonca lepšou prístupovou cestou k pozemku žalovanej, kde navyše prístup autom nie je možný a pri druhej alternatíve ide o veľmi strmý svah, teda ani jedna z navrhovaných alternatív nie je porovnateľná s právom žalovanej vyplývajúcim z vecného bremena. Dokonca podľa súdu prvej inštancie, ktorý bol na obhliadke na mieste samom, prístup autom nie je možný a peši je natoľko náročný, že podľa súdu prvej inštancie je život a zdravie ohrozujúci, zvlášť pri daždivom a mrazivom počasí. Ak sa po starej ceste zriadenej už v roku 1950 (resp. existujúcej už od roku 1930) môže žalovaná dostať jednoducho pešo, ale aj motorovým vozidlom až k svojmu rodinnému domu, ani z tohto pohľadu žalobcami navrhované alternatívy prezentované ako oveľa lepší prístup nemôžu obstáť. Odvolací súd sa tiež stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o tom, že rozkopanie prístupovej cesty Národnou diaľničnou spoločnosťou je len dočasný charakteru a nejde o trvalú zmenu pomerov.

28. Aj odvolací súd dospel k záveru, že k trvalej zmene pomerov nedošlo a rovnako ani nevznikol hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného oproti roku 2001, kedy bolo zriadené vecné bremeno a za stavu, že reliéf krajiny je v podstate nemenný a rovnako aj v situácii, keď žalobcami tvrdený hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou žalovanej neexistuje, pretože prístupy k jej pozemku a k domu žalovanej nielen peši, ale aj motorovým vozidlom navrhované a tvrdené žalobcami nie sú rovnocennou náhradou, navyše za stavu, ak má ísť o bezodplatné zrušenie vecného bremena.

29. Odvolací súd konštatuje, že odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. e), f), h) CSP nie sú naplnené a v celom rozsahu sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a konštatuje správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia.

30. V súvislosti s namietaným nevykonaním navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e) CSP) odvolací súd udáva, že súd prvej inštancie riadne vysvetlil, ktoré dôkazy vykonal, a ktoré nevykonal a z akých dôvodov. Žalobcami navrhovaný výsluch svedkyne R. v súvislosti s možnosťou prístupu na pozemok žalovanej z ulice G. súd prvej inštancie nevykonal považujúc tento dôkaz za irelevantný z dôvodu, že skutočnosť, či žalovaná v minulosti užívala alebo nie spomínaný prístup, je nepodstatná a navyše zdôraznil, že žalobu zamietol nielen pre absenciu zmeny pomerov, ale aj pre absenciu hrubého nepomeru medzi zriadeným vecným bremenom a výhodou žalovanej (ods. 21 napadnutého rozsudku).

31. Odvolací súd zastáva názor, že nebol dôvod na vyhovieť žalobe, a preto napadnutý rozsudok postupom podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

32. Správnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania, ktorý odvolací súd podľa § 387 ods. 1, 2 CSP stotožňuje sa s dôvodmi v rozhodnutí o trovách konania potvrdil.

33. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Úspešná žalovaná má nárok na náhradu trov odvolacieho konania, avšak z obsahu spisu jej žiadne trovy v súvislosti s odvolaním nevyplývajú, k odvolaniu sa nevyjadřila. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

34. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).